

Els humils orígens de les indústries de Granollers

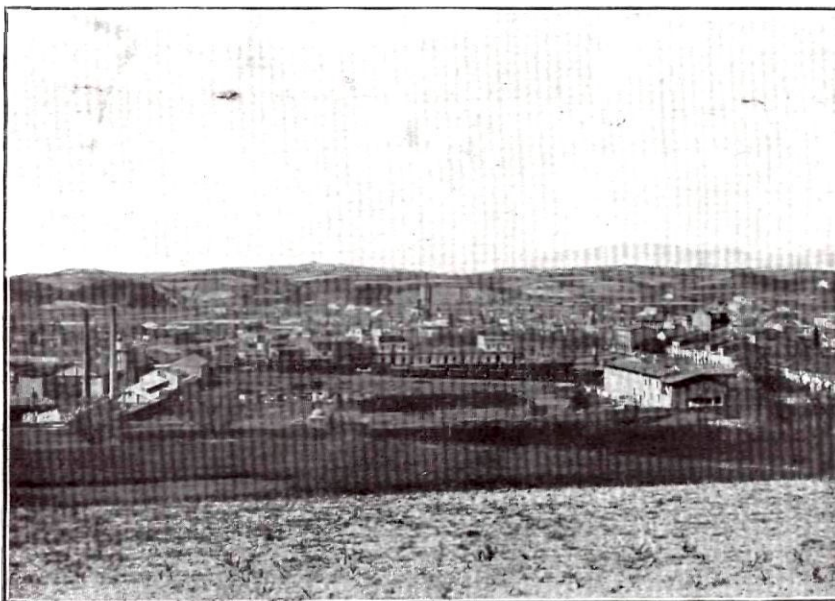
Per ESTEVE GARRELL

Amb aquest epígraf i amb el lema *Labor est prima virtus*, Esteve Garrell va escriure unes notes per al Certamen literari que celebrà la societat Centre Catòlic el dia 3 de setembre de 1921, segon dia de la Festa Major, optant al premi ofert al qui desenrotllés el tema: «Els humils orígens de la generalitat de les indústries vallesanes». El treball del notable granollerí meresqué el premi ofert, amb tot i limitar-se a explicar els orígens de les indústries granollerines i no del Vallès, com demanava el seu donant.

Avui, aquelles curioses notes, inèdites fins ara, que el mateix Esteve Garrell fa constar que es refereixen a fets «que l'autor n'ha viscut una bona part, i l'altra, anterior, l'ha escoltada de llavis dels seus avant passats, observadors entusiastes, alguns d'ells, de tot el què feia referència al creixement i desenrotllament de la vila dels seus amors, granollerins com eren, de cos i d'ànima», mirarem de complementar-les — fiats en les notes que havem anat recollint ací i allà — i fins i tot — perdó! — tindrem la gosadia d'esmenar-les, en el sentit, però, de que a l'hora de llur publicació tinguin la precisió més exacta possible pel què fa a les indústries que en l'actualitat són la vida de la ciutat. El treball d'Esteve Garrell, fet en les acaballes de la seva vida, esmerçada sempre en profit de la seva vila, a la qual tant estimà, abarca fins l'any 21, i, en aquests sis anys havem vist florir noves indústries, molt importants, i algunes de les velles han sofert petits canvis. Per aquesta raó, i en el desig de que en aquesta publicació de LA GRALLA hi sia reflexada la vida industrial i també comercial de Granollers en l'hora present, és perquè ens atrevim a fer el què hem dit, de la qual cosa ja sabem que ens perdonarà el bon Avi, qui, enllà de la vida, veurà prou bé que és el mateix amor que a ell guiava, el què ara ens emmena a l'agradosa tasca.

* * *

Diu així Esteve Garrell, en una nota preliminar del seu treball:

LA CIUTAT, que s'allargassa en un pla de quatre quilòmetres, en l'estretor de la riera del Congost i de la via fèrrea, s'escapa, com una noia esquerra, al desig del fotògraf.

Es ja sapigut que a tots els petits pobles les indústries eren tan rudimentàries — abans del segle XIXe — que, mentre abastessin per a les primeres i principals necessitats de la

vida, ja complien amb llur deure els petits i entusiastes obrers que a elles dedicaven llurs afanyos i llurs esforços; així és que, llevat del vestir i el calçar, poca cosa més oferien les petites poblacions de Catalunya; perquè, si bé és veritat que ja en tots els temps, per remots que sien, l'indústria ha tingut els seus alts i baixos, i que fins i tot els objectes i les robes del gust més refinat han tingut sempre bons artífexs, que han fet de llur treball un veritable sacerdocí, com que l'esbrinar això no té res a veure amb

els apunts que ens proposem fer, ens limitarem a parlar de les poques i senzilles indústries que hi havia a la vila de Granollers a començaments del segle XIXe i de les que s'han anat implantant des d'aquells dies, que ja són tan lluny.

Després de les turbulències i trastorns ocasionats arreu per la guerra sostinguda amb veritable patriotisme contra les ambicions imperialistes de França, vingué un lapse de temps de relativa tranquil·litat; llavors hi havia aquí, com a la major part de les petites viles de Catalunya, les indústries rudimentàries de la vida quieta d'aquestes poblacions, que després, en el transcurs del temps, algunes d'elles han emprès grossa volada, competint amb les de les més importants poblacions fabrils de Catalunya.

* * *

Fetes aquestes aclaracions, anem a la nostra tasca, començant per les indústries dels teixits, l'aspecte més important del desenrotllament econòmic de Granollers, puix que al entorn de les grans fàbriques han florit innombrables indústries auxiliars, tals com les de blanqueig, serrallers mecànics, fundidors de ferro i altres metalls, i fusters especialitzats en el modelatge i en la construcció de llançadores i altres peces necessàries a la fabricació.

* * *

FILL DE JAUME CORDERAS

TALLER MECÀNIC DE FUSTERIA
PER A OBRES I MAQUINÀRIA

Plaça Guimerà, 23 * * * Granollers * * * Telèfon núm. 46